ANALELE PUTNEI

IV 2008 1

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE 3

COLOCVIILE PUTNEI, V

ŞTEFAN S. GOROVEI, Umbra lui Dragoş. La Putna 5
PETRE Ş. NĂSTUREL, O datină bizantină: vălurile bisericeşti din veşminte domneşti şi boiereşti 27
MONAH ALEXIE COJOCARU, Mărturii documentare privind patrimoniul religios al Mănăstirii Putna în perioada 1775–1918 (I) 33
ŞERBAN PAPACOSTEA, Politica externă a lui Ştefan cel Mare: opțiunea polonă (1459–1472) 83
NAGY PIENARU, ŞTEFAN ANDREESCU, Sfidarea lui Mehmed Cuceritorul de către Uzun Hassan. Un izvor inedit 97
OVIDIU CRISTEA, Declanşarea războiului, victorii şi intrări triumfale în Moldova lui Ştefan cel Mare: evenimente, reprezentări, interpretări 105
LIVIU PILAT, De la Liov la Colomeea. Observații privind ceremonialul depunerii omagiului de către domnii moldoveni 133
LUCIAN-VALERIU LEFTER, Moştenirea celor dintâi sfetnici ai lui Ştefan cel Mare 153
PETRONEL ZAHARIUC, FLORIN MARINESCU, Noi documente de la Ştefan cel Mare şi de la înaintaşii săi 173
IVAN BILIARSKY, Două manuscrise moldoveneşti din colecția Mănăstirii Schimbarea la Față de lângă Veliko Târnovo 197
IEROMONAH DOSOFTEI DIJMĂRESCU, Două manuscrise de la Schitul Mare (Maniava) aflate la Mănăstirea Putna 205
IEROMONAH MARCU PETCU, Ştefan cel Mare într-o viziune poporană la 1871–1873 229

ILONA CZAMAŃSKA, Descendenți ai lui Ştefan cel Mare în familia Wiśniowiecki. Câteva noutăți 255
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Bogdan al III-lea – note de antropologie politică 265
ŞTEFAN S. GOROVEI, Contribuții pentru istoria domniei lui Bogdan al III-lea .. 279

*

ABREVIERI 295

CUVÂNT ÎNAINTE

O recoltă foarte bogată de contribuţii ştiinţifice variate este oferită de prezenta fasciculă a revistei „Analele Putnei”. În ea se regăseşte, aproape în întregime, programul reuniunii care a avut loc la Mănăstirea Putna, în 2–5 septembrie 2007, sub titlul **550 DE ANI DE LA URCAREA PE TRONUL MOLDOVEI A SFÂNTULUI VOIEVOD ŞTEFAN CEL MARE** (*Colocviile Putnei*, V). Întrucât tot în 2007 s-au împlinit ani în cifre rotunde şi de la alte evenimente care au legătură cu istoria Mănăstirii Putna, organizatorii au propus participanţilor să aibă în vedere şi aceste subiecte: domniile lui Bogdan al III-lea (& 1517) şi Ştefan cel Tânăr (& 1527), ambii îngropaţi la Putna, precum şi vremea lui Dragoş vodă, venit în Moldova probabil la 1347 şi de amintirea căruia este legată bisericuţa de lemn din cimitirul satului. Ca urmare, programul Colocviului a avut următoarea cuprindere: Paraschiva-Victoria Batariuc, *Putna înainte de Putna. Note cu privire la începuturile mănăstirii*; Voica Maria Puşcaşu, *Cercetări arheologice în incinta Mănăstirii Putna*; Ştefan S. Gorovei, *Umbra lui Dragoş. La Putna*; Petre Ş. Năsturel (Franţa), *O datină bizantină: vălurile bisericeşti din veşminte domneşti şi boiereşti*; Monah Alexie Cojocaru, *Îngrijirea, apărarea şi punerea în valoare a odoarelor Putnei (1775–1925)*[1]; Şerban Papacostea, *Politica externă a lui Ştefan cel Mare: opţiunea polonă (1459–1472)*; Nagy Pienaru, Ştefan Andreescu, *Sfidarea lui Mehmed al II-lea Cuceritorul de către Uzun Hasan. Un izvor inedit*; Tatiana Panova (Rusia), *Cu privire la relaţiile dintre Ivan al III-lea şi Ştefan cel Mare*; Ovidiu Cristea, *Declanşarea războiului, victorii şi intrări triumfale în Moldova lui Ştefan cel Mare: evenimente, reprezentări, interpretări*; Liviu Pilat, *De la Liov la Colomeea. Observaţii privind ceremonialul depunerii omagiului de către domnii moldoveni*; Lucian-Valeriu Lefter, *Sfetnicii din primii ani de domnie ai lui Ştefan cel Mare*[2]; Petronel Zahariuc, *Noi documente inedite de la Ştefan cel Mare şi informaţii despre boierii săi*; Ivan Biliarsky (Bulgaria), *Două manuscrise moldoveneşti din colecţia Mănăstirii Schimbarea la Faţă de lângă Veliko Târnovo*; Ieromonah Dosoftei Dijmărescu, *Manuscrise din biblioteca Mănăstirii Putna şi proveniența lor*[3]; Ieromonah Marcu Petcu, *Ştefan cel Mare în viziune poporană la 1871–1873*; Alexander Gertsen (Ucraina), *Palatul principilor de Theodoro – casa părintească a Mariei de Mangop*; Ilona Czamańska (Polonia), *Descendenţi ai lui Ştefan cel Mare în familia Wiśniowiecki*; Maria Magdalena Székely, *Bogdan al III-lea – note de antropologie politică*; Ştefan S. Gorovei, *Contribuţii pentru istoria domniei lui Bogdan al III-lea*.

[1] Se publică sub un titlu modificat.
[2] Se publică sub un titlu modificat.
[3] Se publică sub un titlu modificat.

„Analele Putnei”, IV, 2008, 1, p. 3–4.

Din totalul acestor 19 comunicări anunțate şi înscrise în program, a lipsit, în cadrul Colocviului, una singură[4]; dintre celelalte 18, se publică aici 15 comunicări. Alte două[5] au fost reținute pentru un volum special de cercetări arheologice, iar una[6] nu a fost remisă redacției în timp util. Mai trebuie menționat faptul că una dintre comunicările citite în septembrie 2007 era deja, în acel moment, sub tipar în revista „Studii şi Materiale de Istorie Medie”[7]; cu o bunăvoință pentru care exprimăm toată gratitudinea, atât autorul, cât şi redacția acestei reviste au acceptat reluarea respectivului studiu în paginile „Analelor Putnei”. În sfârşit, unul dintre textele publicate acum[8] recuperează şi contribuția unuia dintre autori la Colocviul precedent.

Astfel alcătuit, sumarul prezentei fascicule a depăşit cu multe zeci de pagini proiectele redacției. Ca urmare, câteva rubrici programate pentru acest număr au fost reportate celui următor; în această situație se află – între altele – rubrica **Restituiri**, care ar fi trebuit să găzduiască cea de-a doua parte a studiului regretatei cercetătoare Valentina Pelin, *Manuscrise din domnia lui Ştefan cel Mare*.

REDACȚIA

[4] Autor: Tatiana Panova (Rusia).
[5] Autori: Paraschiva-Victoria Batariuc şi Voica Maria Puşcaşu.
[6] Autor: Alexander Gertsen (Ucraina).
[7] Autor: Şerban Papacostea; v. **SMIM**, XXV, 2007, p. 13–28.
[8] Autori: Petronel Zahariuc şi Florin Marinescu. V. **AP**, III, 2007, 2, p. 3, unde, dintr-o eroare a redacției, notele 1 şi 2, cu explicații referitoare la textele publicate, au fost inversate.